

179/1999. (XII. 10.) Korm. rendelet

a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény végrehajtásáról

A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Kat.) 51. §-ának *a)–e), j)–k)* pontjaiban kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

A Kormányzati Koordinációs Bizottság összetétele

1. § A Kat. 9. §-ának megfelelően a Kormány katasztrófavédelemmel kapcsolatos döntései előkészítéséért, a döntések összehangolásáért a Kormányzati Koordinációs Bizottság (a továbbiakban: KKB) felelős.

2. § (1) A KKB

elnöke: a belügyminiszter;

helyettese: a katasztrófa típusának megfelelően a védekezésben leginkább érintett tárca közigazgatási államtitkára, nukleáris baleset esetén az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója;

tagjai:

a Honvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkára,

a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkára,

a Gazdasági Minisztérium közigazgatási államtitkára,

a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára,

az Egészségügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára,

a Környezetvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkára,

a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium közigazgatási államtitkára,

az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója,

a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter által kijelölt vezető.

(2) A KKB ülésein tanácskozási joggal részt vesz:

a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója,

a Magyar Honvédség parancsnoka, vezérkari főnök,

az országos rendőrfőkapitány,

az Országos Meteorológiai Szolgálat elnöke,

a Határőrség országos parancsnoka,

az országos tiszti főorvos,

az Országos Mentőszolgálat főigazgatója,

a Vízügyi Központ és Közgyűjtemények főigazgatója,

a Közlekedési Főfelügyelet főigazgatója,

a Hírközlési Főfelügyelet elnöke,

a Büntetés-végrehajtás országos parancsnoka,

továbbá a KKB elnöke által meghívott szakemberek, illetve az érintett megyei (fővárosi) védelmi bizottság elnökök.

A KKB szervei

3. § (1) A KKB állandó jelleggel titkárságot, Veszélyhelyzeti Központot, valamint katasztrófahelyzetben Operatív Törzset működtet.

(2) A KKB titkársága és katasztrófahelyzetben az Operatív Törzse a Belügyminisztériumban, Veszélyhelyzeti Központja a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) bázisán működik. A működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételeket a Belügyminisztérium, illetve a BM OKF biztosítja.

(3) A Titkárság és az Operatív Törzs vezetőjét a belügyminiszter, a Veszélyhelyzeti Központ vezetőjét a BM OKF állományából a BM OKF főigazgatója nevezi ki.

(4) A Titkárság előkészíti a KKB üléseit, gondoskodik az érintettek tájékoztatásáról, nyilvántartja a KKB elnöke által meghatározott személyek munkaidő alatti, illetve munkaidőn túli tartózkodási helyét, és gondoskodik riasztásukról.

(5) A Veszélyhelyzeti Központ a BM OKF szervezeti elemeként állandó ügyeleti szolgálattal biztosítja a katasztrófákkal összefüggő hazai és külföldi információk gyűjtését, elemzését és az érintettek részére történő biztosítását.

(6) Az Operatív Törzs a BM OKF állományából és az érintett minisztériumok állományából kijelölt szakemberekkel látja el a feladatát.

(7) Az Operatív Törzs a védekezési munkabizottság megalakulásáig végzi a katasztrófa következményeinek elhárítására vonatkozó operatív döntések előkészítését, és az alárendelt szervezetekre vonatkozóan javaslatot tesz a végrehajtásra az érintett tárcaik részére. Ezt követően a KKB elnökének intézkedése szerinti feladatokat hatja végre.

4. § A KKB tevékenységének támogatása, a megalapozottabb döntés-előkészítés érdekében a KKB Tudományos Tanácsot működtet. A Tudományos Tanács tagjai a miniszterelnök által felkért tudományos intézetek, szervezetek vezetői, illetőleg nukleáris baleset esetén az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) vezetője által felkért szakértők.

5. § (1) Az érintett tárca katasztrófahelyzetben ellátandó szakmai feladatainak koordinálására a KKB szakmai döntés-előkészítő szerveként a katasztrófa szerint leginkább érintett minisztériumban védekezési munkabizottságot hoz létre. E feladatok ellátása nem érinti a külön jogszabályokban meghatározott szakmai feladatok végrehajtását, illetve hatásköröket.

(2) Védekezési Munkabizottságot a következő katasztrófatípusok esetén, illetve feladatok végrehajtására kell megalakítani:

a) az ár- és belvizek elleni védekezés, a veszélyhelyzeti szintet elérő légi, közúti, vasúti, vízi közlekedési balesetek, továbbá a rendkívüli időjárási helyzetben történő védekezés irányítására, valamint a katasztrófák kezelése és a nemzetközi segítségnyújtás során szükséges szárazföldi, vízi és légi szállítási feladatok, kapacitások biztosítására és a közlekedési, hírközlési, vízügyi infrastruktúrát ért károk felszámolására, a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium bázisán,

b) a nukleárisbaleset-elhárításra, a földrengés következményeinek felszámolására, a tömeges méretű migráció kezelésére, valamint a Kat. 3. §-ának w) pontja szerinti veszélyes ipari üzem működése során keletkezett katasztrófa következményei felszámolásának irányítására a Belügyminisztérium bázisán, továbbá

c) a humán járványok megelőzésének és felszámolásának irányítására az Egészségügyi Minisztérium bázisán,

d) a veszélyhelyzeti szintet elérő környezetkárosodás – felszíni vizek szennyeződése, légszennyezettség, veszélyes hulladékok – felszámolásának irányítására a Környezetvédelmi Minisztérium bázisán, a havária ágazati helye szerinti illetékes miniszter bevonásával, a felszíni vizek szennyeződése esetén a környezetkárosodás felszámolását a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium bázisán létrehozott operatív irányítószerv végzi a Környezetvédelmi Minisztérium szakmai segítségével,

e) a b) pont hatálya alá nem tartozó ipari üzemekkel kapcsolatos – ipari létesítményekben, szénhidrogén kitermelésben, veszélyes anyag tárolása és szállítása közben bekövetkező – veszélyhelyzeti szintet elérő esemény (ipari katasztrófa) következményei felszámolásának irányítására a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium bázisán.

(3) Szükség esetén a KKB további védekezési munkabizottság felállítását is elrendelheti.

6. § (1) A védekezési munkabizottság

vezetője: a katasztrófatípus szerint leginkább érintett minisztérium közigazgatási államtitkára által kijelölt személy;

tagjai: az érintett minisztériumok és országos hatáskörű szervek vezetői által kijelölt szakemberek.

(2) A védekezési munkabizottság működési feltételeinek a biztosítása az érintett minisztérium feladata, nukleáris baleset esetén a feltételek biztosításában az Országos Atomenergia Hivatal is részt vesz.

(3) A védekezési munkabizottság katasztrófaveszély vagy katasztrófhelyzet esetén a KKB elnökének intézkedésére a KKB összehívása nélkül is működhet.

(4) A védekezési munkabizottság az ügyrendjét maga állapítja meg, melyet az érintett miniszter hagy jóvá.

(5) A védekezési munkabizottság és az Operatív Törzs nukleáris veszélyhelyzetben a KKB elnökének (elnökhelyetteseinek) intézkedésére a KKB összehívása nélkül is működhet.

A KKB általános feladatai

7. § (1) A megelőzés időszakában a KKB:

a) a katasztrófák megelőzése érdekében összehangolja a tudományos, kutató, elemző, értékelő tevékenységet, irányítja az országos felmérést a katasztrófaveszélyes területekről,

b) összehangolja az előrejelzett katasztrófákra történő felkészülési feladatokat,

c) a Tudományos Tanács bevonásával kidolgozza azokat az intézkedéseket, amelyek csökkenthetik a katasztrófa veszélyét, illetve amelyek mérsékelhetik a katasztrófa okozta károkat.

(2) A védekezés időszakában a KKB:

- a) összehangolja a mentésben részt vevő szervek tevékenységét, a központi irányítást,
 - b) figyelemmel kíséri, szükség esetén összehangolja a katasztrófák hatása elleni védekezés (a továbbiakban: védekezés) helyi irányítását, összehangolja a védelmi bizottságok elnökei védekezési tevékenységét,
 - c) a külön jogszabályban meghatározottak szerint irányítja a nukleáris veszélyhelyzet, illetőleg nukleáris baleset elhárítását,
 - d) a külön jogszabályban meghatározott esetben irányítja a vizek kártételei elleni védekezést.
- (3) A KKB a Kormány döntésének megfelelően végzi a helyreállítással kapcsolatos feladatok irányítását.

A KKB részletes feladatai

8. § (1) A védekezésre való felkészülés és a megelőzés során a KKB:

- a) A Magyar Köztársaság nemzeti biztonsági stratégiáját meghatározó kormányhatározat értelmében előzetesen véleményezi a belügyminiszter által összeállított katasztrófavédelmi stratégia tervezetét, előkészíti a megelőzés és felkészülés éves nemzeti tervét, annak költségvetését,
- b) meghatározza az előre jelzett katasztrófák bekövetkezésének valószínűségi szintjét, amikor a védekezést külön intézkedés nélkül meg kell kezdeni, ehhez rögzíti a felkészülés módját, javaslatot tesz a Kormánynak az előrejelzés közzétételére jogosult szervezet kijelölésére és a közzététel rendjére,
- c) értékeli az előző év súlyos balesetei, katasztrófái kezelésének, a nemzetközi együttműködésnek és a kölcsönös segítségnyújtásnak a tapasztalatait, javaslatot tesz a tervezés elveire, pontosítására, szervezetek korszerűsítésére, biztosítására,
- d) éves feladattervében meghatározza a felkészüléssel kapcsolatos feladatait,
- e) összehangolja az ország egészét érintő hazai és nemzetközi katasztrófavédelmi gyakorlatok tervezését, szervezését,
- f) kidolgozza és kormánydöntésre előkészíti a katasztrófavédelmi kommunikációs és információs rendszerének kialakítására, működtetésére és fejlesztésére vonatkozó tervet, figyelembe véve a kormányzati, minisztériumi, valamint a jogszabályok által meghatározott feladatok végrehajtásának infrastrukturális szükségleteit. Biztosítja a nemzetközi szervezetekkel történő kapcsolattartás kommunikációs feltételeit,
- g) figyelemmel kíséri a katasztrófák elleni védekezéshez szükséges anyagok, szállítókapacitások és szállítóeszközjavító kapacitások nyilvántartási rendszerét, szükség esetén javaslatot tesz a nyilvántartások létrehozásával és folyamatos karbantartásával kapcsolatos jogszabályok módosítására, illetve megalkotására,
- h) figyelemmel kíséri a két- és többoldalú nemzetközi megállapodásokban foglaltak végrehajtását,
- i) összeállítja és kormánydöntésre előkészíti a katasztrófák megelőzésére és felszámolására, a nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtásra, a nemzetközi segítségnyújtásban történő magyar részvételre vonatkozó együttműködés rendjét,
- j) összeállítja és kormánydöntésre előkészíti a főbb nemzetközi együttműködési feladatokat, alapelveket és irányelveket,

k) figyelemmel kíséri a baleset-elhárítási tevékenységgel kapcsolatban a jogszabályokban és a nemzetközi szerződésekben rögzített, a nemzetközi kapcsolattartást szabályozó rendelkezések végrehajtását,

l) középtávú és éves feladatterveiben meghatározza a katasztrófák elleni védekezésben érintett szervezetek és a lakosság felkészítésének, továbbképzésének, illetve tájékoztatásának témáit és terjedelmét,

m) összeállítja a védekezés tervezésére vonatkozó követelményeket,

n) szükség esetén kezdeményezi a katasztrófavédelemmel kapcsolatos jogszabályok módosítását.

(2) A védekezés irányítása során a KKB:

a) folyamatosan elemzi a kialakult helyzetről beérkező információkat, és megteszi a szükséges intézkedéseket,

b) tájékoztatást ad a védekezésben érintett szervek részére a katasztrófa veszélyéről, előkészíti a Kormány döntését a katasztrófavédelemben részt vevő szervek készenlétbe helyezésére,

c) hírközlő eszközök útján rendszeresen tájékoztatja a lakosságot a katasztrófaveszélyről, illetve annak elmúltáról,

d) összehangolja a minisztériumok, országos hatáskörű szervek védekezéssel kapcsolatos szakmai tevékenységét,

e) több megyét érintő katasztrófa esetén kormánydöntésre előkészíti a védekezésben részt vevő területi szervezetek feladataira és az anyagi eszközök átcsoportosítására, a központi eszközök és tartalékok igénybevételére vonatkozó döntéseket,

f) figyelemmel kíséri a védekezéssel összefüggő tevékenységet, javaslatot tesz a felmerült költségek biztosítására, elosztására az állami tartalékok igénybevételére,

g) kezdeményezi a Kormány döntését a veszélyhelyzet kihirdetésére, illetve a katasztrófa sújtotta területté nyilvánításra,

h) kezdeményezi a Kormánytól a nemzetközi segítségnyújtási kérést, valamint a nemzetközi humanitárius segélyek fogadását és elosztását,

i) kezdeményezi a Kormánytól a polgári védelmi szervezetek egyidejű alkalmazásának elrendelését,

j) javaslatot tesz a nem a Magyar Köztársaság területén bekövetkezett, de az országot is veszélyeztető katasztrófa esetén magyar, mentésben részt vevő erők külföldön történő alkalmazására.

(3) A következmények felszámolása és a helyreállítás során a KKB:

a) összehangolja a helyreállítással kapcsolatos feladatok végrehajtását, a kárfelmérést, a kormányzati pénzeszközök, valamint segélyek felhasználását,

b) értékeli a károk felmérésének eredményeit, és javaslatot tesz a Kormány részére vis maior alap felhasználására,

c) javaslatot tesz a Kormánynak a vis maior alap, illetve a központi költségvetésből biztosított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzésére, javaslatot készít a felhasznált vis maior alap kiegészítésére.

(4) A KKB a károk felmérését, a kormányzati pénzeszközök, segélyek felosztását a helyreállításra biztosított pénzeszközök felhasználását, illetve azok ellenőrzését a megyei közigazgatási hivatalok, a pénzügyi lebonyolítást a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságai (a továbbiakban: Igazgatóság) bevonásával végzi.

A KKB hatásköre a megyei, fővárosi védelmi bizottságok, illetve azok elnökének felkészülésével, a védekezés irányításával, illetve következményének felszámolásával kapcsolatban

9. § Az irányítással és a következmények felszámolásával kapcsolatban a KKB:

- a) folyamatosan elemzi a védekezéssel kapcsolatos információkat,
- b) figyelemmel kíséri a megyei közgyűlés elnöke, illetőleg a főpolgármester védekezésirányító jogkörében kiadott intézkedéseit,
- c) gondoskodik a megyei védelmi bizottság hatáskörét meghaladó intézkedések megtételéről, továbbá koordinálja a több megye együttműködését igénylő feladatok végrehajtását,
- d) javaslatot tesz a nemzetközi segítségnyújtásban részt vevő erők igénybevételére, feladatára.

Riasztási, működtetési feladatok

10. § (1) A KKB tagjainak, valamint a védekezési munkabizottságok, az Operatív Törzs és a Tudományos Tanács vezetői riasztásának megszervezését, tartózkodási helyük, elérhetőségük naprakész nyilvántartásának vezetését a BM OKF végzi.

(2) A védekezési munkabizottságok, az Operatív Törzs és a Tudományos Tanács vezetői felelősek a tagok riasztásának megszervezéséért.

(3) A BM OKF főigazgatója felelős a KKB ügyeleti rendszerének megszervezéséért, működtetéséért, a KKB adatbázisának és az adatszolgáltatás rendjének kialakításáért és működtetéséért.

(4) A KKB kijelöli a riasztáshoz szükséges információs rendszerbe bevonható kormányzati szervezet és eszközöket. E szervek előrejelző és információs adatszolgáltatása a KKB, illetve annak szervei részére térítésmentes.

A Kormányzati Koordinációs Bizottság összehívásának rendje

11. § (1) A KKB-t a védekezésre való felkészülés időszakában az éves feladattervnek megfelelően a KKB elnöke, annak akadályoztatása esetén helyettese hívja össze.

(2) A védekezés időszakában a KKB-t az elnök hívja össze. A KKB tagjain felül a meghívottak körét – a katasztrófa típusától függően – a KKB elnöke határozza meg.

(3) A védekezés során

a) első ütemben a védekezési munkabizottság kezdi meg működését, amely a Koordinációs Titkárságon keresztül folyamatos tájékoztatást ad a KKB elnöke, illetve a védekezésben érintett szervek, szolgálatok részére,

b) második ütemben – amennyiben a védekezési munkabizottság feladat- és hatáskörét meghaladó intézkedések megtétele szükséges – a munkabizottság vezetője kezdeményezi a KKB összehívását.

(4) Veszélyhelyzet, katasztrófahelyzet kialakulása esetén, amennyiben az előre jelezhető, az előrejelzéstől számított 6 órán belül a KKB, illetőleg a védekezési munkabizottság vezetője, valamint az általa kijelölt szakember elemzi a kialakult helyzetet és megteszi a szükséges intézkedéseket.

(5) A veszélyhelyzet, katasztrófahelyzet váratlan kialakulása esetén az Operatív Törzs, illetőleg a védekezési munkabizottság vezetője haladéktalanul, de legkésőbb a riasztástól számított egy órán belül megteszi az azonnal foganatosítható intézkedéseket, ezzel párhuzamosan javaslatot tesz a KKB összehívására, illetve gondoskodik az alárendeltségében lévő szervek működőképességének eléréséről oly módon, hogy a KKB, illetve a védekezési munkabizottság a működőképességét a KKB elnöke, illetve a védekezési munkabizottság vezetője által előre kijelölt állománnyal, az első riasztástól számított 4 órán belül, teljes állománnyal pedig 8 órán belül érje el.

A Kormány tagjainak és a katasztrófavédelemben érintett állami szervek részletes feladatai

12. § (1) A belügyminiszter:

- a) irányítja és ellenőrzi a védekezéssel és a felkészüléssel kapcsolatban a megyei, fővárosi védelmi bizottságok (a továbbiakban: megyei védelmi bizottság), illetve a megyei védelmi bizottságok elnökei feladatainak végrehajtását,
- b) meghatározza a megyei védelmi bizottságok védekezésre történő felkészítésének rendjét,
- c) jóváhagyja a megyei védelmi bizottságok által tervezett – a BM OKF által egyeztetett – katasztrófavédelmi gyakorlatok terveit,
- d) meghatározza a katasztrófavédelmi tervező, szervező tevékenység irányelveit,
- e) meghatározza a védekezés során megvalósítandó együttműködés követelményeit,
- f) meghatározza a katasztrófavédelmi feladatok személyi, anyagi-technikai biztosításának elvi követelményeit.

(2) A miniszter:

- a) a KKB döntésének megfelelően kidolgozza a védekezési munkabizottság részletes szakmai feladatait,
- b) intézkedik a védekezési munkabizottság feladatainak végrehajtására, ellenőrzi a védekezési munkabizottság tevékenységét,
- c) rendszeresen tájékoztatja a KKB elnökét a feladatok végrehajtásának helyzetéről,
- d) folyamatosan figyelemmel kíséri a szakterületén jelentkező, katasztrófaveszélyt jelentő jelenségeket, folyamatokat, intézkedik a veszély elhárítására, illetőleg megteszi a szükséges intézkedéseket a megelőzéshez szükséges pénzügyi források előteremtésére, a feladatok kimunkálására, végrehajtására,
- e) folyamatosan ellenőrzi a megelőzéssel és a felkészüléssel kapcsolatos feladatok végrehajtását.

(3) A katasztrófavédelemben részt vevő állami szervek vezetője:

- a) feltárja, meghatározza saját szakterületén, illetve az alárendeltségébe tartozó szerv vonatkozásában a megelőzéssel kapcsolatos feladatokat és lehetőségeket,
- b) a saját szervezetére vonatkozóan a védekezéssel kapcsolatos, a normál működési rendtől eltérő szabályokat kialakítja, és meghatározza a bevezetés rendjét,
- c) meghatározza az alárendeltségébe tartozó szervezet védekezés idejére szükséges működési rendjét, szervezetét és az ehhez kapcsolódó feltételrendszert (berendelés megszervezése, túlmunka elrendelése, ellentételezése, elhelyezési,

ellátási feltételek biztosítása, munkacsoportok kialakítása, megalakításának rendje stb.),

d) meghatározza más, a védekezésben részt vevő állami szervekkel az együttműködést és a kapcsolattartást.

(4) A katasztrófavédelemben részt vevő állami szervek vezetőinek a feladataikat úgy kell megszervezni, hogy munkaidőn belül a váratlan helyzetekben haladéktalanul, munkaidőn kívül kettő órán belül legalább az azonnal foganatosítható rendszabályok bevezetésére, hat órán belül a teljes működésre legyenek képesek. Munkaszüneti napon, illetve heti pihenőnapon ez az idő kettő órával növekedhet.

A megyei, fővárosi védelmi bizottság elnökének katasztrófavédelmi feladatai

13. § (1) A megyei, fővárosi védelmi bizottság (a továbbiakban együtt: megyei védelmi bizottság) elnöke a megyei védelmi bizottság döntésének megfelelően irányítja, tervezi és szervezi a katasztrófavédelmi feladatokra való felkészülést.

(2) A felkészülés és a megelőzés időszakában a megyei védelmi bizottság elnöke a bizottság döntésének megfelelően:

a) kialakítja a megyei védelmi bizottság tagjaiból a megyei szintű katasztrófavédelmi munkaszervezetet,

b) biztosítja a katasztrófavédelemben érintett és hatáskörébe tartozó megyei és helyi szervezetek felkészítését, alkalmazhatóságát, részükre a felkészülés érdekében feladatot határoz meg,

c) biztosítja a társadalmi és a karitatív szervezetek részvételét a felkészülés feladataiban,

d) irányítja a megyei védelmi bizottság által szervezett, a katasztrófavédelemben érintett szervek, szervezetek gyakorlatait, ellenőrzi a felkészülés hatékonyságát,

e) gondoskodik a lakosság és a polgári szervek riasztásához, tájékoztatásához szükséges eszközök működtetéséről,

f) a megyei védelmi bizottság ülésének napirendjére tűzi a védekezésben részt vevő szervek felkészültségéről szóló beszámolót,

g) az éves feladattervben meghatározza a polgármesterek felkészítésével kapcsolatos feladatokat,

h) kidolgoztatja a területi szintű együttműködés terveit a megyei szintű közigazgatási szervek, fegyveres erők, rendvédelmi szervek megyében (fővárosban) lévő végrehajtó szervezetei és a társadalmi szervezetek megyei szervei között,

i) kezdeményezheti kölcsönös segítségnyújtási tervek kidolgozását más megyékkel és a fővárossal kötött megállapodások alapján,

j) egyetértési jogot gyakorol a területi polgári védelmi szervezetek felépítésére, létszámára vonatkozó – a területileg illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv által tett – javaslatok felett,

k) a belügyminiszter részére felterjeszti az illetékességi területén lévő települések polgármestereinek a települések polgári védelmi besorolására vonatkozó javaslatait.

(3) A védekezés időszakában a megyei védelmi bizottság elnöke:

a) meghatározza a védekezés területi feladatait, ellenőrzi azok végrehajtását, illetve elrendeli a területi polgári védelmi erők bevonását,

b) kijelöli a védekezés koordinálásáért felelős szervezetet, személyt,

c) hatáskörét meghaladó esetekben kezdeményezi a KKB döntését,

- d) a KKB útján kezdeményezi a fegyveres erők védekezésbe történő bevonását,
- e) koordinálja a védekezésben részt vevő polgármesterek (helyi védelmi bizottságok) tevékenységét,
- f) ellenőrzi a védekezési feladatok kapcsán kiadott intézkedések végrehajtását,
- g) együttműködik más területek védelmi bizottságaival,
- h) kezdeményezi a megye, illetőleg a megye meghatározott részének a katasztrófa sújtotta területté nyilvánítását.

(4) A helyreállítás időszakában a megyei védelmi bizottság elnöke a bizottság döntésének megfelelően:

- a) meghatározza a helyreállítás fontossági sorrendjét és ütemét,
- b) irányítja a helyreállítási munkákat,
- c) koordinálja a helyreállításhoz szükséges anyagok, eszközök beszerzését,
- d) intézkedik a lakosság ellátásának biztosítására a normál életkörülmények helyreállításáig,
- e) a centrális irányítású közigazgatási szervekkel együttműködve meghatározza az illetékességi területén működő közigazgatási szervek helyreállítással kapcsolatos feladatait,
- f) koordinálja a humanitárius segélyek elosztását,
- g) ellenőrzi a helyreállítási munkálatokat.

(5) A katasztrófavédelmi feladatok végrehajtása során a központi pénzügyi források területi és a helyi felhasználása az Igazgatóságok útján történik.

A polgármester katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatai

14. § (1) A polgármester a felkészülés és a megelőzés időszakában:

- a) elvégzi a várható katasztrófaveszélyekre vonatkozó vizsgálatokat, és elkészíti az azok megelőzésével, a létesítmények, objektumok karbantartásával, fejlesztésével kapcsolatos terveket,
- b) ellenőrzi és értékeli a települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetek felkészültségét, és erről tájékoztatja a helyi védelmi bizottság elnökét,
- c) a megyei hadkiegészítő parancsnoksággal együttműködve határozattal kijelöli illetékességi területén a védekezéshez szükséges nemzetgazdasági technikai eszközöket, objektumokat és igénybevételekre tervezett szolgáltatásokat,
- d) gondoskodik a rendelkezésre álló és hatáskörébe tartozó riasztó- és tájékoztató eszközök működőképességének fenntartásáról és a működtetéséhez szükséges személyi és technikai feltételek biztosításáról.

(2) A polgármester a védekezés időszakában:

- a) a helyi védelmi bizottság közreműködésével szervezi és irányítja a település védekezési feladatait,
- b) szükség esetén kezdeményezi a polgári védelmi szervezetek alkalmazását,
- c) gondoskodik a védekezésben részt vevő erők váltásáról, pihentetéséről és ellátásáról,
- d) szükség esetén igénybe veszi az élet- és az anyagi javak védelme érdekében az illetékességi területén lévő, a katasztrófavédelmi tervében szereplő és kijelölt technikai eszközöket, kivéve a már folyamatban lévő kárfelszámolásban részt vevő eszközöket,

e) haladéktalanul értesíti más települések polgármestereit, amennyiben a katasztrófa őket is veszélyeztetheti,

f) folyamatosan adatokat szolgáltat a helyi védelmi bizottság részére,

g) együttműködik az illetékességi területén működő szervezetekkel és szervezetekkel,

h) közvetlenül irányítja a helyi védelmi bizottság elnöke által meghatározott mentési feladatok végrehajtását,

i) kezdeményezi a település katasztrófa sújtotta területté nyilvánítását.

(3) A polgármester a helyreállítás időszakában a Kormány döntésének megfelelően, illetékességi területén:

a) szervezi és irányítja a katasztrófa által okozott károk felmérését,

b) javaslatot tesz a megyei védelmi bizottság elnökének a helyreállítás ütemére és a fontossági sorrendre,

c) irányítja a részére meghatározott helyreállítási feladatok végrehajtását,

d) szervezi és irányítja a helyi erők által végzett helyreállítási tevékenységet,

e) irányítja a helyreállításhoz szükséges rendelkezésre álló anyagok, eszközök és munkaerő igénybevételét, felhasználását,

f) irányítja a humanitárius segélyek elosztását,

g) ellenőrzi a helyreállítási feladatok végrehajtását.

A katasztrófa sújtotta területté nyilvánítás szabályai

15. § (1) Ha a katasztrófa a megyét vagy Budapest fővárost súlyosan érinti, a megyei, fővárosi védelmi bizottság kezdeményezésére, a KKB javaslatára a Kormány a megyét vagy a fővárost katasztrófa sújtotta területté nyilváníthatja.

(2) A KKB a megyei védelmi bizottság elnökének javaslatára kezdeményezi a katasztrófa által érintett terület katasztrófa sújtotta területté nyilvánítását a Kormánytól,

a) ha a bekövetkezett katasztrófa a megye területének túlnyomó többségét érinti,

b) ha a bekövetkezett katasztrófa egy hétnél hosszabb időn át veszélyezteti a lakosság élet- és vagyonbiztonságát, illetve továbbterjedése más területeket is veszélyeztet.

(3) Egy településre vonatkozóan a polgármester kezdeményezi a település katasztrófa sújtotta területté nyilvánítását, ha a településen a lakosság részére az önfenntartás feltételei több napon át nem biztosíthatók. A polgármester erről tájékoztatja a megyei védelmi bizottság elnökét.

A katasztrófasegély nyújtásának szabályai

16. § (1) A hazai és nemzetközi segítségnyújtásra fordítható előirányzat (vis maior alap) az éves központi költségvetésben külön kerül jóváhagyásra. Az előirányzat felhasználásáról a KKB javaslatát figyelembe véve a Kormány dönt. A végrehajtásba bevont szervek és szervezetek katasztrófa elleni védekezéssel összefüggő visszapótlási költségeiről, a visszapótlás eseteiről, illetve mértékéről a Kormány dönt.

(2) A katasztrófasegély felhasználására vonatkozó döntés-előkészítési feladatokat a KKB végzi és a Kormány dönt annak mértékéről.

(3) A Kormány által jóváhagyott keretből kell biztosítani a katasztrófák következményeinek felszámolása érdekében a katasztrófa sújtotta területen az alapvető életfeltételek biztosításához nyújtandó katasztrófasegélyt.

(4) A keretek elosztására – a katasztrófa sújtotta területek védelmi bizottságainak, valamint a védekezésben részt vevő szervek vezetőinek véleménye alapján – a KKB tesz javaslatot a Kormánynak. A döntésnél az azonos helyzetben lévők esetén előnyben kell részesíteni azon településeket, amelyek a felkészülés, a megelőzés érdekében megtették a lehetőségeknek megfelelő, szükséges intézkedéseket.

(5) A védekezés során felmerülő költségek jogszerű felhasználásáért helyi szinten a polgármesterek, megyei szinten a védelmi bizottságok elnökei a felelősek.

A katasztrófavédelemmel kapcsolatos anyagi-pénzügyi ellátás

17. § (1) A katasztrófavédelem központi védekezési költségeit – az önvédelmi jellegű katasztrófavédelmi szervezetek fenntartási és működési költségei kivételével – az állam viseli, azokat a központi költségvetésben a Belügyminisztérium, illetőleg a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek fejezeteiben Katasztrófavédelem cím alatt kell előirányozni.

(2) A Belügyminisztérium költségvetési fejezetében kell tervezni:

a) a hivatásos katasztrófavédelmi szervek hivatásos, köztisztviselői és közalkalmazotti állományának bér- és társadalombiztosítási költségeit, a katasztrófavédelmi szervek működésével és a feladataik ellátásához használatba adott ingatlan és ingó vagyon fejlesztésével, felújításával és fenntartásával kapcsolatos költségeket,

b) a központi rendeltetésű, területi és helyi jellegű katasztrófavédelembe bevonható szervezetek külön norma szerint meghatározott felszereléseinek, eszközeinek beszerzési, felhalmozási, üzemben tartási költségeit,

c) a katasztrófavédelmi szervezetek fenntartásának és szakfelszereléseinek pótlásának, kiegészítésének, valamint állománya kiképzésének, a központi kiadványok, oktatási anyagok stb. elkészítésének költségeit,

d) a katasztrófavédelemmel kapcsolatos NATO és egyéb nemzetközi együttműködés, tudományos kutatás és műszaki fejlesztés megvalósításának költségeit,

e) a nukleárisbaleset-elhárítással kapcsolatos nemzetközi együttműködés, tudományos kutatás és műszaki fejlesztés költségeit,

f) az ország lakosságának riasztásával és tájékoztatásával kapcsolatos, a Belügyminisztérium kezelésében lévő eszközök fenntartási, felújítási és fejlesztési költségeit,

g) a Belügyminisztérium feladatkörébe tartozó különleges vezetési és védőlétesítmények fenntartási és működési költségeit,

h) a katasztrófavédelmi szervek és szervezetek igénybevétele esetén felmerülő költségek fedezetére szolgáló tartalékot,

i) a KKB állandó Koordinációs Titkárságának működési költségeit,

j) a KKB szervei működési feltételeinek kialakítását és biztosítását, a Belügyminisztérium bázisán kívül létrehozott védekezési munkabizottságok kivételével,

k) a védelmi bizottságok és a polgármesterek részére meghatározott katasztrófavédelmi feladatok költségeit, az önkormányzatok részére biztosított források terhére.

(3) A minisztériumok és az országos hatáskörű szervek az állami költségvetés tervezési rendszerében tervezik:

a) a minisztériumok (országos hatáskörű szervek) és a fejezetükbe sorolt szervezetek katasztrófavédelmi kiadásait,

b) a minisztériumok vezetési és közvetlen irányításuk alá tartozó, valamint a katasztrófavédelemre kijelölt szervek vezetési és védőlétesítményeinek felújítási, berendezési, működési, építési, fenntartási költségeit,

c) a védekezési munkabizottságok működési feltételeinek biztosításához szükséges költségeket.

(4) A polgári szervek viselik a törvényben és kormányrendeletben meghatározott önvédelmi jellegű katasztrófavédelmi feladatok ellátásának költségeit.

A kártérítés és a védekezésben résztvevők kártalanításának és költségeik megtérítésének szabályai

18. § (1) A Kat. 44. §-ában meghatározott kártalanításra a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadóak. Az állam által kártalanítás és kártérítés címén kifizetett összeget, ha a károkozó ismert, a kifizető állami szerv a károkozótól a Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerint követelheti.

(2) A katasztrófavédelemben résztvevők kártalanítására és költségtérítésére a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvényt kell megfelelően alkalmazni.

Záró rendelkezések

19. § (1) Ez a rendelet 2000. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az e rendelet szerinti költségvetést első ízben a 2001. évi költségvetés tervezésekor kell alkalmazni.

Módosuló jogszabályok

20. § A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet

a) 3. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az egyes tárcák a védekezéssel összefüggő saját szakmai és államigazgatási feladataikat a Törzs mellett a belügyminiszter, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, a honvédelmi miniszter, a gazdasági miniszter, a környezetvédelmi miniszter, a szociális és családügyi miniszter, az egészségügyi miniszter és a pénzügyminiszter által kinevezett állandó tárcamegbízottak koordinációjával és közreműködésével végzik.”

b) 4. és 5. §-a és címeik helyébe a következő cím és rendelkezések lépnek:

„A Kormányzati Koordinációs Bizottság vezetőjének illetékes helyettese”

4. § „(1) A Vgtv. 17. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjában meghatározott esetben az ár- és belvízvédekezés országos irányítása – külön jogszabály alapján – a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter (a továbbiakban: árvízvédelmi biztos) feladatkörébe tartozik.

(2) A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Kat.) alapján – a Pvtv.-ben és a Hvt.-ben meghatározott feltételek fennállása esetén – a vízügyi igazgató, illetőleg a polgármester (főpolgármester) javaslatára a miniszter kezdeményezi a Kormányzati Koordinációs Bizottság (a továbbiakban: KKB) elnökénél a veszélyhelyzet kihirdetését és a rendkívüli védekezés elrendelését.

(3) A rendkívüli védekezési készültség (veszélyhelyzet) tartama alatt a miniszter – akadályoztatása esetén a közigazgatási államtitkár – mint a KKB vezetője illetékes helyettesének feladata:

a) az eredményes védekezés érdekében a műszaki és államigazgatási feladatok ellátásának, valamint a védekezésben részt vevő szervek védekezési tevékenységének kormányzati szintű szakmai összehangolása,

b) a védelmi bizottságok tevékenységének szakmai irányítása,

c) a mentesített ártérre betört vizek elszigeteléséről, a kártételek lehető legszűkebb körre korlátozásáról, a víznek a mederbe történő visszavezetéséről és az ezekkel kapcsolatos munkák elvégzéséről való gondoskodás,

d) intézkedés a megrongálódott védőművek helyreállítására.

(4) A védekezéssel összefüggésben a KKB vezetőjének illetékes helyettesi hatásköre a rendkívüli készültség fennállásáig, illetőleg addig tart, amíg a (3) bekezdés *c*) pontjában meghatározott munkákat be nem fejezték."

5. § „(1) A Vgtv. 17. §-a (1) bekezdésének *c*) pontjában meghatározott esetben a védekezés irányítását a Kat.-ban meghatározottak szerint a KKB végzi.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet működése az árvíz- és belvízvédekezés műszaki feladatainak szakszerű irányítása tekintetében nem érinti a miniszter feladat- és hatáskörét."